

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ВАРІАТИВНІСТЬ НІМЕЦЬКОГО
МОВЛЕННЯ В МОВІ МАС-МЕДІА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Освітньо-професійна програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Обсяг	3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин 90: очна форма навчання: лекції 20 годин, практичні заняття 16 годин, самостійна робота 54 години; заочна форма навчання: лекції 6 годин, практичні заняття 4 години, самостійна робота 80 годин.
Семестр, рік навчання	4 рік навчання 7 семестр (очна форма); 5 рік навчання 9 семестр (заочна форма)
Мова викладання	німецька
Статус дисципліни	Вибіркова
Дні, час, місце	Відповідно до розкладу
Викладач (-і)	Тетяна Діомідівна ВЕРБИЦЬКА , к. педаг. наук, доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	tverbitskaya34@gmail.com
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. гуманітарний корпус, 5 поверх, ауд. 155, кафедра німецької філології
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю)
Пререквізити	Знання у царині «Основна іноземна мова (німецька), «Теоретична фонетика основної іноземної мови (німецької)»
Постреквізити	Поглибленні знання національних варіантів та фоностилістичних рівнів німецької мови; Курсова робота з німецької філології

Мета навчальної дисципліни	<p>навчальної дисципліни полягає у формування у здобувачів вищої освіти навичок та вмій добре розрізняти на слух та розуміти особливості національних варіантів німецької мови; у розвитку варіативної компетенції, а також толерантності щодо сприйняття національних варіантів німецької мови в умовах фоностилістичного варіювання.</p>
Завдання навчальної дисципліни	<p>сформувати у здобувачів вищої освіти вміння розрізняти на слух національні варіанти німецької мови; сприяти розвитку варіативної компетенції та толерантності щодо сприйняття національних варіантів німецької мови в умовах фоностилістичного варіювання.</p>
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен</p> <p>знати: особливості національних варіантів та фоностилістичних рівнів німецької мови в умовах реальної комунікації;</p> <p>вміти: розрізняти на слух національні варіанти німецької мови завдяки розвиненій варіативної компетенції та толерантності щодо сприйняття національних варіантів німецької мови.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Змістовний модуль 1. «Plurizentrik von Sprachen. Sprachvarietäten des Deutschen»</p> <p>Thema 1. Varietäten und Varianten des Deutschen. Vielfältiges Deutsch. Diversität als Normalität. Standardisierungsprozesse. Modelle räumlicher Varietäten.</p> <p>Thema 2. Variation im Standarddeutschen. Definition der Standardsprache. Variantenbeispiele der Standardvariation. Gründe für Standardvariation. Modellierung von Standardvariation. Plurizentrik i. w. S. als Mittelweg?</p> <p>Thema 3. Vielfältige Standardaussprache. Theoretische Vorüberlegungen. Deutsches Aussprachewörterbuch. Aussprachevariation.</p> <p>Thema 4. Standardvariation im DaF-Unterricht. Rückblick auf ABCD und DACH(L). Plurizentrik um die Jahrtausendwende. Vom D-A-CH-Konzept zum DACH-Prinzip.</p> <p>Змістовний модуль 2. «Sprachliche Varietäten. Eine mediale Perspektive»</p> <p>Thema 5. Diatopische Varietäten im Fachdiskurs DaF. Fokus auf die Praxis. Argumente und offene Fragen. Implizite Gründe und explizite Argumente.</p> <p>Thema 6. Hörverstehen und Sprachvariation. Hörverstehen: Theoretische Grundlagen. Verstehen als (inter-)aktive Rezeption. Kognitive Prozesse und Modelle.</p> <p>Thema 7. Hörverstehen soziolinguistisch. L1-/L2-Hörverstehen: Unterschiede. Fokus auf L2-Hörverstehen. Kategorien der Verständlichkeit. Deutsch mit Akzent wie eine Höranstrengung.</p>

	<p>Thema 8. Varietätenverstehen: Sicht der Didaktik. Varietätenverstehen in der Fachliteratur. Sprachliche Vielfalt im Referenzrahmen. Wahrnehmungstoleranz. Differenzierungsfähigkeit.</p> <p>Thema 9. Sprachwandel unter dem Einfluss neuer Medien. Die Rolle der Medien als sprachexterne Faktoren bei der varietätenlinguistischen Beschreibung. Medialität als eine anthropologische grundlegende, konstitutive Gattungseigenschaft des Menschen.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (обговорення проблемних ситуацій), робота з навчальною літературою.</p> <p>Наочні: ілюстрація, демонстрація.</p> <p>Практичні: самостійні завдання, тренувальні практичні вправи (усні та письмові) рецептивні, репродуктивні та продуктивні, перекладні некомунікативного, умовно-комунікативного та комунікативного видів.</p>
<p>Рекомендована література</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ammon U. Die Stellung der deutschen Sprache in der Welt. Berlin, Boston: De Gruyter, 2015. 254 S. 2. Ammon U., Bickel H., Lenz A. N. Variantenwörterbuch des Deutschen. Die Standardsprache in Österreich, der Schweiz, Deutschland, Liechtenstein, Luxemburg, Ostbelgien und Südtirol sowie Rumänien, Namibia und Mennonitensiedlungen. 2., völlig neu bearbeitete und erweiterte Aufl. Berlin/Boston: De Gruyter, 2016. 367 S. 3. Bittner J. Digitalität, Sprache, Kommunikation. Eine Untersuchung zur Medialität von digitalen Kommunikationsformen und Textsorten und deren varietätenlinguistischer Modellierung. Berlin: E. Schmidt, 2003. 278 S. 4. De Cillia R., Sprache/n und Identität/en in Österreich. <i>Der Sprachdienst</i>. 2012. № 5/12. S. 166-179. 5. Muhr, R. Non-Dominant Varieties of Pluricentric Languages. Getting the Picture. Reihe: Österreichisches Deutsch – Sprache der Gegenwart. Bd. 14. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2012. 256 S. 6. Schmidlin R. Die Vielfalt des Deutschen: Standard und Variation. Gebrauch, Einschätzung und Kodifizierung einer pluralistischen Sprache. <i>Studia Linguistica Germanica</i>. Berlin/New York: Langenscheidt Verlag, 2011. 106 S 7. Spiekermann H. Variation in der deutschen Sprache. Krumm H.-J. u. a. (Hg.): <i>Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch</i>. Band 1. Berlin: De Gruyter Mouton, 2010. S. 343-359 8. Utri R. Standardsprache und Plurizentrik – am Beispiel des Österreichischen Deutsch”. In: <i>Z. Berdychowska et al.</i>

(Hrsg.). *Konferenzband der Internationalen Konferenz des Verbandes Polnischer Germanisten Einblicke in die deutsche Sprache, Kultur und Literatur – Forschungsparadigmen und Anwendungsbereiche. Niemiecki język, kultura i literatura – Paradygmaty badawcze i obszary zastosowań*, Kraków, 10.-12. Mai 2013. S. 29-42.

Додаткова

1. Auer P. Enregistering pluricentric German. In: *Soares da Silva, Augusto (Hg.): Pluricentricity. Language Variation and Sociocognitive Dimensions*. Berlin: De Gruyter Mouton, 2014. p. 19-48.
2. Auer P. Spiekermann H. Die Variabilität der Sprache und der Deutschunterricht. In: *Frederking, Volker et al. (Hg.): Taschenbuch des Deutschunterrichts. Band 1: Sprach- und Mediendidaktik*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren, 2010. S. 71-87.
3. Bickel H., Landolt C. Schweizerhochdeutsch. Wörterbuch der Standardsprache in der deutschen Schweiz. Mannheim: Dudenverlag, 2012. 567 S.
4. Muhr R. Language Attitude and language conceptions in non-dominating varieties of pluricentric languages. In: *Muhr, R. (Hrsg.). Standardvariationen und Sprachideologien in verschiedenen Sprachkulturen der Welt / Standard Variations and Language Ideologies in different Language Cultures around the World*. Wien u.a.: Peter Lang Verlag, 2005. S. 11-20.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://www.sofatutor.com/deutsch/videos/sprachwandel-einfluss-neuer-medien>
2. <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/ijsl.1990.83.59/html>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=n3zXbfiVZ7o>

Оцінювання

Методи поточного контролю: оцінювання усних відповідей, усних та письмових завдань як під час практичних занять, так і самостійної роботи.

Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю за даною дисципліною є залік.

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середне арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен

	виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.
ПОЛІТИКА КURСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).
<i>Дедлайни та перекладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перекладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Очні заняття з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю. Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram, або розміщуються в Google Class. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.